Ministry of Digital Governance
Digitally signed by Ministry of Digital Governance
Date: 2026.10.27 12:07:47 EET
Reason:
Location: Athens

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ **ΔΣ10223102026**

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ
ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ Δ.Σ. της 23ης/10/2026

Αριθμός Απόφασης: 102η

Στην Αθήνα, σήμερα 23 Οκτωβρίου 2026, ημέρα Παρασκευή και ώρα 13:00, συνήλθε το Διοικητικό Συμβούλιο της Π.Ε.Δ.Α. σε δια ζώσης και με τηλεδιάσκεψη συνεδρίαση, ύστερα από την υπ' αριθμ. 1752/19-10-2026 έγγραφη πρόσκληση του Προέδρου της κ. Γιώργου Μαρκόπουλου, η οποία επιδόθηκε στα μέλη του νόμιμα και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του π.δ.75/2011 (Α΄ 182), όπως ισχύει, καθώς και του Κανονισμού λειτουργίας του.

Παρόντα και συμμετέχοντα μέλη: 1) Μαρκόπουλος Γεώργιος – Δήμαρχος Γαλατσίου **(Πρόεδρος)**, **2) Φωστηρόπουλος Ιωάννης –** Δήμαρχος Π. Φαλήρου **(Αντιπρόεδρος)**, **3) Ηλίας Ιωάννης -** Δήμαρχος Ασπροπύργου **(Γεν. Γραμματέας), 4) Ευθυμίου Ανδρέας –** Δήμαρχος Μοσχάτου – Ταύρου (Μέλος Ε.Ε.), **5) Κιούσης Δημήτριος –** Δήμαρχος Κρωπίας (Μέλος Ε.Ε.), **6) Βρεττός Σπυρίδων** – Δήμαρχος Αχαρνών, **7) Μπάμπαλος Νικόλαος –** Δήμαρχος Ηρακλείου Αττικής, **8) Μάδης Ισίδωρος** – Δήμαρχος Παιανίας, **9) Μάρκου Δημήτριος –** Δήμαρχος Σπάτων – Αρτέμιδος**, 10) Σαραούδας Ευστράτιος –** Δήμαρχος Μεταμόρφωσης, **11) Χουρσαλάς Νικόλαος –** Δήμαρχος Κορυδαλλού, **12) Λεβετσοβίτης Νικόλαος –** Δημ. Σύμβουλος Γλυφάδας, **13) Τσιώτα Μάρκου Μαρία –** Δημ. Σύμβουλος Περιστερίου, **14) Σταθούλης Σπυρίδων –** Δημ. Σύμβουλος Αμαρουσίου, **15) Βρεττός Μιχαήλ –** Δημ. Σύμβουλος Αχαρνών, **16) Καρύδης Δημήτριος –** Δημ. Σύμβουλος Πειραιά, **17) Σταμέλος Ηλίας** – Δήμαρχος Καισαριανής, **18) Σίμος Ευάγγελος** – Δήμαρχος Πετρούπολης.

Απόντα μέλη: 1) Γιασημάκης Γεώργιος – Δήμαρχος Ωρωπού, **2) Αβραμίδης Νικόλαος** - Δημ. Σύμβουλος Αθηναίων, **3) Σωτηρόπουλος Αλέξιος** – Δήμαρχος Βύρωνα, **4) Ανδρούτσου Μαρία –** Δημ. Σύμβουλος Αγ. Δημητρίου, **5) Μπέη Καραμπότσου Ρωξάνη Ευαγγελία** – Δημ. Σύμβουλος Αθηναίων, **6) Μπούσουλας Στυλιανός** – Δημοτικός Σύμβουλος Περιστερίου, **7) Γαβρίλης Γεώργιος –** Δημ. Σύμβουλος Πειραιά

Διαπιστωθείσης απαρτίας συζητούνται τα κάτωθι θέματα της ημερήσιας διάταξης.

ΘΕΜΑ 11ο Ημερήσιας Διάταξης: « Εισήγηση Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας ».

Το Δ.Σ. της Π.Ε.Δ.Α.

Αφού έλαβε υπ' όψιν την **Εισήγηση της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας** της Π.Ε.Δ.Α. που παρουσίασε στα μέλη ο Πρόεδρός της, κ. Ν. Μπάμπαλος – Δήμαρχος Ηρακλείου Αττικής – και που έχει ως εξής:

« ***ΕΙΣΗΓΗΣΗ***
ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΘΕΣΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

Α. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η θέσπιση του νέου ***Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ν. 5314/2026 – Α΄103, όπως ισχύει)*** *αποτελεί αναντίρρητα σημαντική εξέλιξη για την συστηματοποίηση και τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΟΤΑ. Ωστόσο, η* ***εφαρμογή*** *του* ***αναδεικνύει ζητήματα*** *που απαιτούν περαιτέρω νομοθετικές και κανονιστικές παρεμβάσεις, προκειμένου να διασφαλιστούν η αποτελεσματικότητα της διοικητικής δράσης, η οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια των Δήμων και η ουσιαστική άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.*
Περαιτέρω, πέραν των ζητημάτων που ανακύπτουν από την εφαρμογή του νέου Κώδικα, με την παρούσα εισήγηση επαναδιατυπώνονται ***διαχρονικές θεσμικές θέσεις και προτάσεις*** *της Επιτροπής, οι οποίες εξακολουθούν να διατηρούν την επικαιρότητα και τη σημασία τους για την ενίσχυση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.*

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της ΠΕΔΑ εισηγείται τις ακόλουθες θεσμικές και νομοθετικές παρεμβάσεις:

Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΑ & ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΠΟΡΩΝ

- ***Ενίσχυση της οικονομικής αυτοτέλειας των Δήμων****, με διασφάλιση επαρκών, σταθερών και προβλέψιμων χρηματοδοτικών πόρων, ανάλογων προς τις αρμοδιότητες που ασκούν και τις πραγματικές λειτουργικές τους ανάγκες.*

- ***Ενίσχυση της δημοσιονομικής αποκέντρωσης****, με διεύρυνση της δυνατότητας των ΟΤΑ να αξιοποιούν ίδιους πόρους και να* ***συμμετέχουν ουσιαστικά*** *στον σχεδιασμό και την υλοποίηση αναπτυξιακών προγραμμάτων και δημόσιων επενδύσεων τοπικού ενδιαφέροντος.*

- ***Διασφάλιση ισοσκέλισης ανταποδοτικών υπηρεσιών κατά το οικονομικό έτος 2027.***

Η συνεχής ***αύξηση του λειτουργικού κόστους των υπηρεσιών καθαριότητας και ηλεκτροφωτισμού****, ιδίως λόγω της ενεργειακής επιβάρυνσης, των μισθολογικών δαπανών και του κόστους διαχείρισης αποβλήτων, δημιουργεί σημαντικές* ***πιέσεις*** *στους δημοτικούς προϋπολογισμούς. Η υποχρέωση δε πλήρους κάλυψης των σχετικών δαπανών* ***αποκλειστικά από τα αντίστοιχα ανταποδοτικά έσοδα*** *ενδέχεται να επιβάλλει* ***υπέρμετρες αυξήσεις των δημοτικών τελών****, με άμεσες συνέπειες για νοικοκυριά και επιχειρήσεις.*

*Ενόψει της κατάρτισης των **προϋπολογισμών του 2027**, προτείνεται, σύμφωνα και με τη σχετική παρέμβαση του Δήμου Παιανίας, η **παράταση** της εφαρμογής των παρ. 1 και 2 του άρθρου 15 του ν. 4915/2022 (Α΄ 63), καθώς και του τριακοστού άρθρου του ν. 4917/2022 (Α΄ 67), και για το οικονομικό **έτος 2027**, κατά το πρότυπο της παράτασης που χορηγήθηκε για τα οικονομικά έτη 2025 και 2026 με το άρθρο 38 του ν. 5233/2025 (Α΄ 166), ώστε να διατηρηθεί η δυνατότητα κάλυψης των σχετικών χρηματοδοτικών αναγκών από διαθέσιμους δημοτικούς πόρους, υπό τις νόμιμες προϋποθέσεις.*
*Παράλληλα, θεωρείται **απαραίτητη για δημοσιονομικούς και νομοτεχνικούς λόγους,** η θέσπιση **πάγιας ρύθμισης**, κατ' αναλογία προς το άρθρο 377 του ν. 5314/2026, το οποίο προβλέπει ειδική δυνατότητα ισοσκέλισης για Δήμους με πληθυσμό έως 20.000 κατοίκους, ώστε αντίστοιχη ευχέρεια να παρέχεται, υπό σαφείς προϋποθέσεις, και στους λοιπούς δήμους, με διασφάλιση της δημοσιονομικής διαφάνειας και βιωσιμότητας.*

- ***Αντιστάθμιση απώλειας δημοτικών εσόδων από τη μετάβαση στο νέο Τέλος Τοπικής Ανάπτυξης.***

*Η αντικατάσταση, από 1.1.2027, του Φόρου Ηλεκτροδοτούμενων Χώρων (Φ.Η.Χ.) και του Τέλους Ακίνητης Περιουσίας (Τ.Α.Π.) από το νέο Τέλος Τοπικής Ανάπτυξης (Τ.Τ.Α.) δημιουργεί ιδιαίτερα σοβαρό ζήτημα για τους Δήμους, στα διοικητικά όρια των οποίων λειτουργούν **εγκαταστάσεις μεγάλης έκτασης, όπως ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών.***
*Ειδικότερα, σύμφωνα με την περ. β΄ της παρ. 1 του άρθρου 392 του ν. 5314/2026, η **φορολογητέα βάση** των εκτός σχεδίου ακινήτων περιορίζεται στα κτίσματα και στην αξία της διπλάσιας έκτασης που αυτά καταλαμβάνουν, **χωρίς να περιλαμβάνει το σύνολο των μη στεγασμένων επιφανειών**, οι οποίες υπάγονταν προηγουμένως στον Φόρο Ηλεκτροδοτούμενων Χώρων. Η μεταβολή αυτή συνεπάγεται **σημαντική συρρίκνωση της φορολογητέας ύλης**, παρά τη διατήρηση της οικονομικής εκμετάλλευσης και της λειτουργικής επιβάρυνσης των συγκεκριμένων εγκαταστάσεων.*
*Ενδεικτικά, σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκόμισε ο Δήμος Σπάτων–Αρτέμιδος, οι **χρεώσεις Φόρου Ηλεκτροδοτούμενων Χώρων** της κύριας αεροδρομιακής παροχής για το οικονομικό έτος **2025** ανήλθαν σε **3.165.516,58 ευρώ**. Το ποσό αυτό καταδεικνύει το μέγεθος του διακυβευόμενου εσόδου, χωρίς να ταυτίζεται με την τελική καθαρή απώλεια, η οποία θα προσδιοριστεί μετά τον συνυπολογισμό των εσόδων από το νέο τέλος και των εφαρμοστέων συμβατικών περιορισμών.*
*Προτείνεται, σύμφωνα με την κοινή παρέμβαση των Δήμων Σπάτων Αρτέμιδος και Παιανίας, η **θέσπιση ειδικού μηχανισμού αντιστάθμισης της απώλειας δημοτικών εσόδων**, με προσθήκη **νέου άρθρου 393Α στον ν. 5314/2026**, συναφείς τροποποιήσεις των άρθρων 383 και 393 και ειδική μεταβατική ρύθμιση για το οικονομικό έτος 2027. Η προτεινόμενη αντιστάθμιση θα προσδιορίζεται βάσει πιστοποιημένων οικονομικών στοιχείων, εντός των ορίων της Σύμβασης Ανάπτυξης Αεροδρομίου, χωρίς πρόσθετη επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού και χωρίς διπλή αναπλήρωση της ίδιας απώλειας.*

- ***Ευελιξία στη χρηματοδότηση δημοτικών πολιτιστικών δομών.***

Σύμφωνα με τη σχετική πρόταση του Δήμου Μοσχάτου–Ταύρου, προτείνεται η ***τροποποίηση*** *της παρ. 14 του άρθρου 12 του ν. 4071/2012 (Α΄ 85), όπως ισχύει, προκειμένου να* ***επανεξεταστεί η υποχρεωτική αναλογία κάλυψης*** *της μισθολογικής δαπάνης των δημοτικών ωδείων και καλλιτεχνικών εργαστηρίων από δίδακτρα και ίδιους πόρους. Συγκεκριμένα, προτείνεται να θεσπιστεί* ***δυνατότητα των Δήμων περί καθορισμού του ποσοστού συμμετοχής*** *του οικείου προϋπολογισμού για την λειτουργία των πολιτιστικών-καλλιτεχνικών δομών, με αποτέλεσμα* ***την μείωση ή/και την κατάργηση του ποσοστού 70%*** *συμμετοχής. Σκοπός είναι η ενίσχυση της δυνατότητας των Δήμων να εφαρμόζουν κοινωνικά προσανατολισμένη πολιτιστική πολιτική, με μειωμένα δίδακτρα και απαλλαγές για ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.*

Γ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΑ & ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

- ***Ενίσχυση της διοικητικής και οργανωτικής αυτοτέλειας των Δήμων – Διασφάλιση του τεκμηρίου αρμοδιότητας επί των τοπικών υποθέσεων.***

Η συνταγματικά κατοχυρωμένη διοικητική αυτοτέλεια των ΟΤΑ προϋποθέτει δυνατότητα ***ουσιαστικής διαχείρισης των τοπικών υποθέσεων****, χωρίς αδικαιολόγητους περιορισμούς ή μεταφορά αρμοδιοτήτων στην Κεντρική Διοίκηση. Ιδιαίτερη σημασία έχει η αντιμετώπιση των περιοριστικών νομολογιακών προσεγγίσεων ως προς την έννοια των «τοπικών υποθέσεων», οι οποίες ενδέχεται να οδηγούν σε συρρίκνωση του πεδίου δράσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και αποδυνάμωση του τεκμηρίου αρμοδιότητας του άρθρου 102 παρ. 1 του Συντάγματος.*

Τονίζεται ότι η ανάγκη ουσιαστικής προστασίας της τοπικής αυτονομίας αναδεικνύεται και στο ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο*. Ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Τοπικής Αυτονομίας (ν. 1850/1989- Α΄ 114, όπως ισχύει) κατοχυρώνει την αρχή της εγγύτητας και την άσκηση των δημόσιων αρμοδιοτήτων από τις αρχές που βρίσκονται* ***πλησιέστερα*** *στους πολίτες, ενώ το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει επισημάνει, στο πλαίσιο της παρακολούθησης της εφαρμογής του Χάρτη, προβλήματα περιορισμού των τοπικών αρμοδιοτήτων, ανεπαρκούς χρηματοδότησης και τάσεις επανασυγκέντρωσης.*

Συνακόλουθα, υπογραμμίζεται η διαχρονική θέση της Επιτροπής *περί αναγκαιότητας ενίσχυσης της θεσμικής κατοχύρωσης των αρμοδιοτήτων τοπικού ενδιαφέροντος,* ***με σαφή νομοθετική οριοθέτηση και εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας,*** *σύμφωνα με το Σύνταγμα και τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας. Παράλληλα, απαιτείται η ενίσχυση της* ***οργανωτικής αυτοτέλειας*** *των Δήμων,* ***με ουσιαστική δυνατότητα διαμόρφωσης των εσωτερικών διοικητικών δομών τους****, ανάλογα με τις ιδιαίτερες τοπικές ανάγκες.*

- ***Ενίσχυση ανθρώπινου δυναμικού & αντιμετώπιση υποστελέχωσης των δημοτικών υπηρεσιών.***

  *Η **διαχρονική έλλειψη προσωπικού, σε συνδυασμό με την αποχώρηση έμπειρων υπαλλήλων** λόγω συνταξιοδότησης και την ανάθεση διαρκώς αυξανόμενων αρμοδιοτήτων στους Δήμους, δημιουργεί **σοβαρές δυσχέρειες στην καθημερινή λειτουργία τους**. Ιδιαίτερα έντονο είναι το πρόβλημα στις τεχνικές, οικονομικές και διοικητικές υπηρεσίες, στις υπηρεσίες δόμησης, καθώς και σε τομείς που απαιτούν εξειδικευμένες επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις. Η ανεπάρκεια ανθρώπινου δυναμικού επιφέρει καθυστερήσεις στην εξυπηρέτηση των πολιτών, στην υλοποίηση έργων και στην αξιοποίηση χρηματοδοτικών προγραμμάτων, περιορίζοντας ουσιαστικά τη διοικητική και επιχειρησιακή ικανότητα των δήμων.*
  *Προτείνεται **η κατά προτεραιότητα ενίσχυση των Δήμων με μόνιμο προσωπικό**, βάσει τεκμηριωμένης αποτύπωσης των πραγματικών υπηρεσιακών αναγκών, **η επιτάχυνση και απλούστευση των διαδικασιών προσλήψεων, η κάλυψη κρίσιμων κενών οργανικών θέσεων και η εξασφάλιση των αναγκαίων πιστώσεων για τη μισθοδοσία του νέου προσωπικού**. Παράλληλα, απαιτείται η ανάπτυξη στοχευμένων προγραμμάτων επιμόρφωσης και διαρκούς αναβάθμισης των δεξιοτήτων των δημοτικών υπαλλήλων, ιδίως ενόψει των νέων θεσμικών, τεχνολογικών και διοικητικών απαιτήσεων.*

- ***Αποσαφήνιση της κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ Κεντρικής Διοίκησης, Περιφερειών και Δήμων**, με περιορισμό των επικαλύψεων και διασφάλιση της μεταφοράς των αναγκαίων οικονομικών και ανθρώπινων πόρων κατά την ανάθεση νέων αρμοδιοτήτων.*

- ***Απλούστευση διοικητικών διαδικασιών** και περιορισμός της γραφειοκρατίας, ιδίως σε ζητήματα οικονομικής διαχείρισης, αξιοποίησης δημοτικής περιουσίας και υλοποίησης έργων τοπικής σημασίας.*

Δ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΔΗΜΩΝ-ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ & ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ

- ***Ενίσχυση του θεσμικού ρόλου του Δημοτικού Συμβουλίου.***

  *Προτείνεται η επανεξέταση της **κατανομής αποφασιστικών αρμοδιοτήτων μεταξύ Δημοτικού Συμβουλίου και Δημοτικής Επιτροπής**, με γνώμονα την ενίσχυση της αντιπροσωπευτικότητας, της διαφάνειας και της ουσιαστικής συμμετοχής όλων των δημοτικών παρατάξεων στη λήψη αποφάσεων μείζονος τοπικής σημασίας, χωρίς να θίγεται η αποτελεσματικότητα της διοικητικής λειτουργίας.*

- ***Ενίσχυση των διαδικασιών λογοδοσίας και δημοκρατικού ελέγχου.***

  *Προτείνεται η **αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας** των ειδικών συνεδριάσεων λογοδοσίας και του απολογισμού πεπραγμένων της δημοτικής αρχής, με στόχο την*

ουσιαστική ενημέρωση των δημοτικών συμβούλων και των πολιτών, την πληρότητα των παρεχόμενων απαντήσεων και την ενίσχυση της διαφάνειας κατά την άσκηση των δημοτικών αρμοδιοτήτων.

- ***Βελτίωση των διαδικασιών διαχείρισης και αξιοποίησης της δημοτικής περιουσίας.***

  *Προτείνεται η **επανεξέταση της πρακτικής εφαρμογής των διατάξεων** που διέπουν τον πολυετή προγραμματισμό αξιοποίησης της δημοτικής περιουσίας, ιδίως ως προς την επάρκεια των προβλεπόμενων προθεσμιών και τη δυνατότητα ουσιαστικής εξέτασης τεκμηριωμένων εναλλακτικών προτάσεων, με παράλληλη αποφυγή δυσανάλογης διοικητικής επιβάρυνσης των υπηρεσιών.*

- ***Αποτελεσματική λειτουργία των συμβουλευτικών και γνωμοδοτικών οργάνων.***

  Προτείνεται η υποστήριξη της λειτουργίας των προβλεπόμενων επιτροπών και λοιπών οργάνων συμμετοχής, με κατάλληλες οργανωτικές και διαδικαστικές προβλέψεις, ώστε να ενισχύεται η ουσιαστική συμβολή τους στη διαμόρφωση των τοπικών πολιτικών.

Ε. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

- ***Προστασία του δημοτικού οδικού δικτύου κατά την ανάπτυξη δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών.***

  *Όπως έχει **ήδη πολλές φορές τονιστεί** από τις αρμόδιες δημοτικές αρχές, οι **εκτεταμένες και επαναλαμβανόμενες τομές** οδοστρωμάτων και πεζοδρομίων για την εγκατάσταση δικτύων και τη σύνδεση κτιρίων προκαλούν **σημαντικές φθορές** στις δημοτικές υποδομές, ακόμη και σε πρόσφατα ανακατασκευασμένες οδούς, επιβαρύνοντας τους δήμους και υποβαθμίζοντας την οδική ασφάλεια.*
  *Προτείνεται, σύμφωνα και με τις παρατηρήσεις του Δήμου Σπάτων–Αρτέμιδος επί του σχεδίου νόμου για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1309, η **ρητή διασφάλιση της υποχρέωσης πλήρους αποκατάστασης και αποζημίωσης για τις προκαλούμενες ζημίες στην δημοτική περιουσία**, ανεξάρτητα από την απαγόρευση επιβολής πρόσθετων τελών διέλευσης. Παράλληλα, προτείνεται η **επέκταση της υποχρέωσης παροχής εγγυήσεων καλής εκτέλεσης** και στα έργα επέκτασης δικτύων και σύνδεσης κτιρίων, η πρόβλεψη ελάχιστης δωδεκάμηνης ευθύνης επανόρθωσης πλημμελών αποκαταστάσεων και η θέσπιση ειδικών προδιαγραφών προστασίας των πρόσφατα ασφαλτοστρωμένων οδών.*
  *Περαιτέρω, απαιτείται η **ενίσχυση των ελεγκτικών αρμοδιοτήτων των Δήμων**, με δυνατότητα εκτέλεσης των αναγκαίων εργασιών αποκατάστασης με δαπάνη του υπαίτιου παρόχου, καθώς και η διασφάλιση της έγκαιρης ενημέρωσης των δημοτικών υπηρεσιών και του συντονισμού των εργασιών με τα προγράμματα δημοτικής οδοποιίας.*

- ***Θεσμοθέτηση ουσιαστικής συμμετοχής των Δήμων στον σχεδιασμό και τη χωροθέτηση μεγάλων έργων και εγκαταστάσεων**, που επηρεάζουν τις τοπικές χρήσεις γης, το περιβάλλον, τις υποδομές και την ποιότητα ζωής των κατοίκων.*

*Ομοίως, **ενίσχυση της συνεργασίας Δήμων και Περιφέρειας Αττικής**, ιδίως κατά τη χωροθέτηση και αδειοδότηση εγκαταστάσεων μεγάλης κλίμακας, όπως τα κέντρα δεδομένων (data centers), με πρόβλεψη σαφών διαδικασιών διαβούλευσης και αξιολόγησης των σωρευτικών επιπτώσεων στις τοπικές υποδομές και στο περιβάλλον.*

- ***Ολοκληρωμένος σχεδιασμός και αποτελεσματική άσκηση των μητροπολιτικών λειτουργιών της Αττικής**.*

  *Η ιδιαίτερη χωρική, πληθυσμιακή και λειτουργική συγκέντρωση της Αττικής δημιουργεί **σύνθετες ανάγκες υπερτοπικού χαρακτήρα**, οι οποίες δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά αποκλειστικά εντός των διοικητικών ορίων κάθε δήμου. Ζητήματα όπως οι **μεταφορές και η βιώσιμη κινητικότητα, η διαχείριση αποβλήτων, η αντιπλημμυρική προστασία, η κλιματική ανθεκτικότητα, ο χωρικός σχεδιασμός και η ανάπτυξη μεγάλων υποδομών** απαιτούν συντονισμένο σχεδιασμό και συνεργασία μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων διοίκησης.*

  *Στο πλαίσιο αυτό, υπογραμμίζεται το **διαχρονικό αίτημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την ουσιαστική εφαρμογή της αρχής της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης**, με **σαφή θεσμική διάκριση και οριοθέτηση** των αρμοδιοτήτων της Κεντρικής Διοίκησης, της Περιφέρειας και των Δήμων. Η αποτελεσματική λειτουργία ενός τέτοιου συστήματος προϋποθέτει την αποφυγή επικαλύψεων, την αντιστοίχιση αρμοδιοτήτων και πόρων, καθώς και την αναγνώριση διακριτού και ουσιαστικού πεδίου ευθύνης και αποφασιστικής αρμοδιότητας.*

  *Συνεπώς, **επαναλαμβάνεται το πάγιο αίτημα** για θεσμική ενίσχυση του μητροπολιτικού σχεδιασμού στην Αττική**, με σαφή οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων**, **αποτελεσματικούς μηχανισμούς διαδημοτικής συνεργασίας και ουσιαστική συμμετοχή των Δήμων** στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των σχετικών πολιτικών. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στη διασφάλιση των αναγκαίων **χρηματοδοτικών και ανθρώπινων πόρων**, στην αποφυγή επικαλύψεων αρμοδιοτήτων και στην καθιέρωση διαδικασιών συντονισμού για έργα και δραστηριότητες με σημαντικές επιπτώσεις σε περισσότερους δήμους.*

  *Τονίζεται ότι η ενίσχυση των μητροπολιτικών λειτουργιών πρέπει να πραγματοποιηθεί με σεβασμό στη διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια των ΟΤΑ, **χωρίς να συνεπάγεται περαιτέρω συγκέντρωση αρμοδιοτήτων εις βάρος των Δήμων**.*

- ***Ανάπτυξη ειδικών προγραμμάτων αστικής και περιβαλλοντικής ανθεκτικότητας**, με συμμετοχή των Δήμων στον σχεδιασμό και την υλοποίηση παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής και των αυξημένων πιέσεων στις αστικές και περιαστικές περιοχές.*

ΣΤ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ- ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η αποτελεσματική εφαρμογή του νέου Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης προϋποθέτει τη συνεχή αξιολόγηση των ρυθμίσεών του και την έγκαιρη αντιμετώπιση των ζητημάτων που ανακύπτουν κατά τη λειτουργία των Δήμων.

Περαιτέρω, η ουσιαστική ενίσχυση της διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η επάρκεια των ανθρώπινων και χρηματοδοτικών πόρων και η σαφής κατανομή των αρμοδιοτήτων αποτελούν αναγκαίες προϋποθέσεις για την αποτελεσματική ανταπόκριση των Δήμων στις ανάγκες των τοπικών κοινωνιών.
Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΠΕΔΑ την υιοθέτηση των προτεινόμενων θεσμικών και νομοθετικών παρεμβάσεων και την προώθησή τους προς την ΚΕΔΕ και τα αρμόδια Υπουργεία, με ιδιαίτερη έμφαση στην έγκαιρη αντιμετώπιση των ζητημάτων που επηρεάζουν την κατάρτιση των δημοτικών προϋπολογισμών του οικονομικού έτους 2027.

»

μετά από διαλογική συζήτηση,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΟΜΟΦΩΝΑ

Εγκρίνει στο σύνολό της, ως έχει, την **Εισήγηση της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας** της Π.Ε.Δ.Α., προκειμένου να κοινοποιηθεί στην επικείμενη Γενική Συνέλευση της Π.Ε.Δ.Α.

Ακριβές Απόσπασμα
Αθήνα, 23 Οκτωβρίου 2026

Ο Πρόεδρος της Π.Ε.Δ.Α.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ
Π.Ε.Δ. ΑΤΤΙΚΗΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ
Δήμαρχος Γαλατσίου

Ο Γεν. Γραμματέας της Π.Ε.Δ.Α.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΗΛΙΑΣ
Δήμαρχος Ασπροπύργου